

Votaziun federala dals 25 da settember 1994

Explicaziuns dal cussegl federal

Objects da la votaziun

Abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun

Sin la granezza importada per far paun vegn oz incassà in dazi che vegn duvrà per reducir il pretsch dal paun e dad auters products che cuntregnan farina. Questas entradas dal dazi duain en l'avegnir ir en la cassa generala federala sco contribuziun per sanar las finanzas da la confederaziun.

Explicaziuns pag. 2-5
Text da la votaziun pag. 4

Scumond da la discriminaziun da las razzas

Tuttas furmas da discriminaziun da las razzas ston vegnir scumandadas. Per quest motiv duain il cudesch penal svizzer e la lescha penal militar vegnir completads cun novas disposiziuns penalas.

Explicaziuns pag. 6-12
Text da la votaziun pag. 13/14

Emprim project:

Abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun

La revisiun da la constituziun federala è vegnida approvada ils 19 da mars 1994 dal cussegl naziunal cun 161:0 vuschs sper 12 abstenziuns e dal cussegl dals chantuns cun 38:0 vuschs. Cunquai ch'i sa tracta d'ina midada da la constituziun, dovri il consentiment dal pievel e dals chantuns.

La dumonda da la votaziun sa cloma:

Vulais Vos acceptar il conclus federal dals 18 da mars 1994 davart l'abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza svizra per far paun or da las entradas dal dazi?

Il pli impurtant en furma concisa

Simplifitgar e spargnar

En il rom da la sanaziun da las finanzas federalas proponan cussegl federal e parlament da desister da subvenziunar la granezza svizra per far paun. Quests supplements en l'autezza d'annualmain 25 milliuns francs muntan mo a circa 5 raps per kilo paun.

Midada da la constituziun

Oz vegn la granezza per far paun engravigiada al cunfin cun in dazi da 28 francs per mintgamai 100 kilograms granezza. La gronda part da quels daners vegn messa en ina reserva cun la quala i vegn reduci il pretsch da vendita da la granezza svizra. Cun ina midada da l'artitgel 23bis da la constituziun federala duai il cussegl federal vegnir autorisà da dismetter questa subvenziun. Quai po avair per consequenza minimis augments dal pretsch dal paun e d'auters products che cuntegnan farina.

Las entradas dals paurs n'èn strusch pertutgadas

L'abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun pertutga l'agricultura be a l'ur. Questa mesira n'ha betg consequenzas finanzialas per ils purs.

Ils daners duain vegnir utilisads meglier

Cussegl federal e parlament èn da l'opiniun che la subvenziun dal pretsch dal paun cun paucs raps na saja oz betg pli necessaria. Il paun n'è betg pli la vivonda principala en noss pajais. Blera glied consumescha ultra dal paun normal paun spezial, patissaria e.u.v.; tar quests products ha il pretsch da la farina betg pli la medema muntada. Ils daners dals pajataglia ston vegnir applitgads pli efficaciamain en favur da quels che dovran els vairamain.

Text da la votaziun

Conclus federal davart l'abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza svizra per far paun or da las entradas dal dazi

dals 18 da mars 1994

I

La constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 23bis al. 2 davosa frasa ed al. 4

² ... Ils muliners pon vegnir obligads da surpigliar questa granezza per ils custs da producziun da la confederaziun.

⁴ *Abrogà*

II

¹ Quest conclus è suttamess a la votaziun dal pievel e dals chantùns.

² Il cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur.

La disposiziun ch'è d'abrogar sa cloma: «Las entradas or dal dazi sin graun da far paun servan per cuvrir las expensas da la confederaziun per il provediment da graun dal pajas.»

Tenor nossa constituziun federala mantegna la confederaziun las reservas necessarias per segirar il provediment dal pajas cun granezza per far paun. Ella po obligar ils muliners da surpigliar la granezza svizra. Fin uss è la granezza vegnida furnida als mulins per in pretsch reduci, numadamain cun las entradas or dal dazi sin granezza per far paun. Per l'avegnir han ils muliners da surpigliar il graun per il pretsch d'acquistiun da la confederaziun (art. 23bis al.2 davosa frasa). Ina stritgada da la destinaziun dal dazi sin granezza per far paun dovra l'abrogaziun da l'art. 23bis alineia 4 da la constituziun.

Posiziun dal cussegl federal

La reducziun da la granezza per far paun or dals meds dal dazi sin granezza duai vegnir dismesa en connex cun la sanaziun da las finanzas da la confederaziun. I sa tracta d'ina mesira ch'è oz strusch pli giustifitgada. Questa dismesa ha struschamain consequenzas per l'agricultura. Il cussegl federal approvescha questa mesira per ils motivs suandants:

Ina tipica subvenziun senza basegn ed effect

Tar la reducziun dal pretsch da granezza per far paun sa tracti d'ina da las tipicas subvenziuns senza basegn ed effect. Ellas portan be pitschens avantatgs als retschaviders. Ultra da quai obtegnan tuts la subvenziun, ch'els l'hajan da basegn u betg. En sias stentas per spargnar è il cussegl federal intenziunà da dismetter da princip talas subvenziuns.

Ina destinaziun da l'intent discutabla

Il dazi sin la granezza importada vegn dismess. Cun la midada da la constituiun duai er vegnir abrogada la destinaziun da l'intent dals daners correspondent. Uschia vegn augmentada la flexibilitad finanziala da la confederaziun. Las entradas da la confederaziun – a quellas appartegnan er ils dazis – duain da princip servir per cuvrir il basegn dal tegnairchasa da la confederaziun. Cun desister da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun vegni fatg in pass dapli en la dretga direcziun.

Per tut quests motivs recumondan cussegl federal e parlament d'acceptar l'abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun.

Ina mesira supportabla per ils consuments

La desistida da la reducziun dal pretsch da granezza per far paun chaschuna teoreticamain in minim augment dal pretsch dal paun per 5 raps per kilo. Quai muntass per di e persuna ina pli gronda grevezza dad in rap. Dentant n'esi anc betg segir, sch'ils consuments e las consumentas stoppian vairamain pajar dapli: Igl è numnadamain da spetgar ch'ils pretschs per la granezza svizra vegnian a sa reducir en ils proxims onns. Ils custs da la granezza svizra muntan dal reminent be a 15 pertschient dal pretsch dal paun.

Las deliberaziuns en il parlament

En il cussegl naziunal ed en il cussegl dals chantuns è il project stà incontestà malgrà tschertas resalvas davart dals represchentants dals consuments. El è vegni deliberà senza opposiziun e quai po vegnir valità sco voluntad dal parlament da vairamain vulair sanar las finanzas federalas.

Segund project:

Midada dal cudesch penal svizzer e da la lescha penala militara (scumond da la discriminaziun da las razzas)

Questa revisiun è vegnida approvada ils 18 da zercladur 1993 dal cussegl naziunal cun 114:13 vuschs e dal cussegl dals chantuns cun 34:0 vuschs. Perquai ch'igl è vegnì prendì il referendum, d'ora la midada anc il consentiment dal pievel.

La dumonda da la votaziun sa cloma:

Vulais Vus acceptar la midada dals 18 da zercladur 1993 dal cudesch penal svizzer e da la lescha penala militara (scumond da la discriminaziun da las razzas)?

Il pli impurtant en furma concisa

Rassissem sto vegnir cumbatti

Mintg'uman merita da vegnir respectà sco persuna. Nagin dastga vegnir pregiuditgà en ses dretgs u umilià pervi da sia razza, etnia u religiun. Igl è in pensum essenzial dal stadi da proteger quest princip e punir acts discriminants. Il rassissem sto per quest motiv vegnir cumbatti.

Er la Svizra è pertutgada

Toleranza vers auters ha tradiziun en Svizra. Abus rassistics èn dentant er betg exclus tar nus. Per quest motiv sto noss pajais, en il qual vivan umans da las pli diversas provegnientschas, culturas e religiuns, medemamain cumbatter la discriminaziun da las razzas. Las dretgiras ston pudair persequitar acts rassistics.

Serrar la largia en il dretg penal

Noss dretg penal ha ina largia: El na prevesa betg che acts rassistics possian vegnir punids sco tals. Questa largia duai uss vegnir serrada cun la cumplettaziun dal cudesch penal e da la lescha penala militar sco ell'è vegnida concludida dal cussegl federal e dal parlament. Cun noss consentiment documentain nus che nus na sajan betg pronts da tolerar discriminaziuns pervi da l'appartegnientscha ad ina razza, etnia u religiun.

Il rassissem vegn proscrit sin l'entir mund

Cun la revisiun creescha noss pajais la premissa per pudair far part a la cunvegna internaziunala da l'ONU dal 1965, cun la quala il rassissem vegn cumbatti sin l'entir mund. Gia 137 stadis han ratifitgà questa cunvegna. Cun la participaziun di la Svizra cleramain NA al rassissem ed impedescha uschia ch'ella vegnia surduvrada sco insla per activitads rassisticas.

Pertge in referendum?

Cunter las novas disposiziuns penales è vegni prendi il referendum. Ils opponents dal project èn da l'opiniun che la lescha vertenta saja ina protecziun suffizienta e che las novas disposiziuns pudessian metter en dumonda auters dretgs fundamentals, sco per exempel il dretg da dir libramain l'atgna opiniun.

La tenuta dal cussegl federal e dal parlament

Cussegl federal e parlament considereschan las novas disposiziuns penales per necessarias. Acts rassistics ston vegnir scumandads expressivamain e vegnir punids sco tals.

Posiziun dal cussegl federal

Na be il passà mabain er il temp preschent mussa che l'engaschi per la protecziun dals dretgs umans e cunter il rassissem na dastga betg tschessar. Las novas disposiziuns penalas permettan da punir acts rassistics discriminants. Il cussegl federal sustegna la midada da la lescha particularmain per ils motivs suandants:

Scumond da la discriminaziun da las razzas

Nagin dastga vegnir umilià u discriminà pervi da l'appartegnientscha ad ina razza, etnia u religiun. En Svizra po oz però ina tala tenuta vegnir persequitada penalmain be lur, sch'igl exista il medem mument anc in auter delict sco per exempel ina lesiun corporala, in incendi intenziunà u ina violaziun da domicil. La nova disposiziun penala permetta da considerar la discriminaziun da las razzas sco delict per sasez e da la chastiar cun fallonza u praschun. La Svizra vul uschia reafirmar sia persvasiun istorica, tenor la quala la libertad e la dignitad da tuts umans ston vegnir respectadas sco valurs fundamentalas dal stadi da dretg.

Protecziun da la pasch publica

Ina tenuta rassistica n'è betg be moralmain condemnabla, mabain munta er in privel per la pasch publica. Quai vala particularmain per la Svizra nua che vivan da cuminanza diversas gruppas etnicas. Noss urden giuridic fiss peri-

clità, sche parts da la populaziun pudeschan vegnir discreditadas u privadas da lur dretgs senza protecziun. Perquai duai vegnir chastià tgi che appellescha publicamain a la discriminaziun dad esters e tgi che propagescha ideologias che considereschan personas dad autras razzas per inferiuras. Inadmissibel esi per exempel er da manar campagnas da propaganda cun inserats che discrediteschan sistematicamain ils members d'ina razza, d'ina etnia u d'ina religiun.

Genocid na dastga betg vegnir bagatellisà

Genocid u auters delicts cunter l'umanitad na dastgan betg vegnir snegads, bagatellisads u tuttavia giustifitgads. Las novas disposiziuns penalas permettan er da cumbatter la «manzegna d'Auschwitz». La snegaziun dals delicts commess sut il regim dal «Terz imperi» è daventada in instrument privilegià da l'extremissem da dretg. Perquai che divers stadis europeics chastian la snegaziun dal holocaust, vegnan talas pretensiuns derasadas oz savens da la Svizra enor. Quai na dastgain nus betg tolerar.

Prestaziuns offeridas publicamain èn qua per tuts

Las prestaziuns offeridas publicamain na dastgan betg vegnir refusadas ad insatgi pervi da la razza, etnia u religiun. La discriminaziun da las razzas per exempel en restaurants, stizuns, bogns, meds da transport publics, en la scolaziun, cultura, sport e temp liber sto vegnir scumandada.

Cumbatter abus

Il dretg da dir libramain l'opiniun resta natiralmain garantì. Igl n'è betg scu-mandà d'avair persuasiun u d'exprimer ideas privatamain. Dentant na vegni betg tolerà da discriminar publicamain a moda offendenta singulas persunas u gruppas per motivs rassistics, sut il pretext da la libertad da dir l'opiniun. Er la libertad dals meds na dastga betg servir sco pretext per discriminar conumans. Las novas disposiziuns na restrenschan betg la libertad

dals meds, mabain chastian l'abus da quella libertad.

Protecziun dals dretgs umans sin l'entir mund

Cun las novas disposiziuns penalas creescha noss pajais las premissas per pudair sa participar a la cunvegna internaziunala dal 1965 per dismetter scadina furma da discriminaziun da las razzas; questa cunvegna è gia vegnida ratifitgada da 137 stadis. Tuts noss pajais cunfinants chastian l'agitaziun rassistica. La revisiun da la lescha impedescha ch'i vegnia fatg propaganda rassistica da noss pajais enor senza che quai vegnia chastia. Questa cunvegna dat a la Svizra er la basa giuridica per intervegnir en in auter pajais cunter la discriminaziun da las razzas. Quai n'è betg in pass en direcziun da l'ONU, mabain i sa tracta da cuntinuar cun ina politica svizra en favur dals dretgs umans, la quala ha la finala la mira da mantegnair la segirtad e la pasch.

Per tut quests motivs recumondan cussegl federal e parlament d'acceptar la midada dal cudesch penal e da la lescha penala militar.

Cunter

Argumentes dals comités da referendum

Cunter il project han plirs comités prendì il referendum. In comité che ha rimnà 47 800 suttascripziuns fa valair ils motivs suandants:

«La Svizra na dovra betg in buccaré da l'ONU: L'Acziun per la libertad da dir l'atgna opiniun – cunter rassissem ed avugadia da l'ONU refusa l'entrada en l'ONU en ratas. Nossa solidaritad cun il mund cumprovain nus cun nossa tradiziun umanitara.

Il dretg penal dad oz basta: Per chastiar delicts commess per motivs rassistics tanschan las normas penalas valaivlas dad oz. L'intimizaziun a delicts, la violaziun cunter persunas e chausas, la violaziun da l'onur e calumnias pon vegnir chastiadadas.

Il nov artitgel penal 261bis è malgist: Tar quel è decisiva la tenuta da l'inculpà. Il medem act po esser punibel, sche la dretgira valita el per 'rassistic', u restar senza chasti, sch'i sa tracta d'auters motivs, per ex. da motivs politics. Pertutgant mintga denunzia pervi da rassissem, er sch'ellas èn anonimas, ston – empè dals pertutgads – las autoritads d'inquisiziun vegnir activas sin donn e cust dal stadi.

L'art. 261bis è ostils vers la Svizra: La favurisaziun da Svizzers, p. ex. al martgà da lavur e d'abitaziuns, chaschunass ina inquisiziun penala, sche esters denunzian. Ins propagass e sustegness uschia il spiunar, denunziar e registrar; il clima politic vegniss tissientà.

Pro

Posiziun da cussegl federal e parlament

Cussegl federal e parlament vulan cumbatter la discriminaziun da las razzas. Il cussegl federal respunda als arguments dals opponents sco suonda:

D'in buccaré n'esi nagin raschieni, anc main d'in tal da l'ONU. Il dretg da dir libramain l'opiniun vegn natiralmain garantì. Be l'abus per agitaziuns rassisticas vegn punì. Il project ha da far nagut cun la participaziun a l'ONU.

Il dretg penal ha largias. La discriminaziun da las razzas è oz be chastiable, sch'ella sa drizza er vers il corp e la vita d'insatgi. La revisiun da la lescha è necessaria, per ch'ina tenuta che discriminescha las razzas possa vegnir considerada sco delict che po vegnir punì per sazez.

Il project creescha justia. El protegia tuts umans a moda eguala. Chastuada na vegn betg la persvasiun persunala, mabain quel che violescha per motivs rassistics auters umans cun acts e decleraziuns en la publicitad. Sco fin uss vegnan las autoritads d'inquisiziun ad interromper ad uras ina procedura en cas d'annunzias na giustifitgadas u abusivas.

Rassissem è ostil vers la Svizra. Toleranza è ina da las primas caracteristicas da noss pajais multicultural. Las novas disposiziuns penalas na vegnan betg ad avair consequenzas per il martgà da lavur e d'abitaziuns, ma ellas permettan da cumbatter excess rassistics.

Cunter

L'art. 261bis cuntrafa als dretg umans fundamentals: Il dretg da libra infurmaziun, da furmar e dir libramain l'opiniun, da far libramain contracts e disponer da sia proprietad, p. ex. en l'hotellaria, tar scripturs, cabaretists e caricaturists vegniss impedi. L'intermediaziun da valurs privilegiadas cristianas-occidentalas en las scolas, preschentaziuns religiusas da giugs da Nadal e giugs da la passiuun fissan periclitadas, perquai che quels d'austras confessiuns pudessan sa sentir 'discriminads'.

La critica vers la politica d'asil e d'immigraziun po vegnir criminalisada: Cun na observar lur incarica legala per ina politica d'immigraziun restrictiva han cussegl federal e parlament malgrà lur saramentaziun laschè crescher la part dals esters ed asilants per blier sur la media europeica. Duai per l'avegnir la critica dal burgais vers ils mals chaschunads qua tras (fatgs d'asil, mendra scolaziun pervi da classas maschadadas, dischoccupaziun, perdita da segirezza) esser chastiabla?

In comité per libertad da pledar e pensar ha rimnà ca. 10 550 suttascripziuns e motivescha sia opposiziun sco suonda:

«Il rassissem sto vegnir cumbattl. En emprima lingia cun infurmar ed educar e mo en cas extremis cun ina giustia penala che chaschuna bliers custs e cun dapli birocrazia. L'artitgel penal surpassa per blier in cumbat raschunai-vel dal rassissem: noziuns mufliidas ('appel da discriminar', 'etnia' e.u.v.) promovon la malsegirtad da dretg ed applicaziuns arbitrarias. Ulteriuras pre-tensiuns èn da prevair: il dretg da vuschar dals esters, il dretg da purtar plant dad organisaziuns dad esters e.u.v. Perquai recumonda noss comité, al qual appartegnan personalitads da tuttas partidas burgaisas, in cler 'na'.»

Pro

La libertad da dir l'opiniun, da far contracts e da disponer da sia proprietad resta garantida cumplainamain. Ella na dastga però betg vegnir surduvrada per discreditar auters umans pervi da lur razza. Preschentaziuns religiusas sco gieus da Nadal ed autras na vengnan betg impedidas. Daco duessan talas represchentaziuns insumma esser discriminantas per auters umans?

Igl è fauss da vulair construir in connex cun la politica d'immigraziun e d'asil. I sa tracta qua da dus secturs dal tutfatg auters. Las novas disposiziuns penalas impedeschan insumma betg las discussiuns publicas uschè impurtantas per nossa democrazia. La critica vers la politica d'immigraziun e d'asil è pussaivla er en l'avegnir. Ina politica restrictiva concernent l'immigraziun na munta betg ina discriminaziun da las razzas.

Las novas disposiziuns penalas èn necessarias gist perquai ch'il rassissem sto vegnir cumbattl. I sa chapescha da sasez che quellas disposiziuns ston vegnir accumpagnadas da sforzs e stentas en l'educaziun ed en l'instrucziun. La nova legislaziun permetta a las dretgiras da giuditgar e chastiar accziuns e decleraziuns rassisticas.

Tge porta il project?

Tgi che discriminescha insatgi pervi da sia razza, sia appartegnientscha ad ina etnia u religiun, vegn persecutà d'uffizi enor. Uschia vegn chastia, tgi che:

- appellescha publicamain a l'odi u a la discriminaziun,
- propagescha publicamain ideologias discriminantas,
- organisescha e promova acziuns da propaganda discriminantas e fa part da talas acziuns,
- discriminescha persunas singulas u gruppas cun decleraziuns publicas che violeschan la dignitad umana,
- snega, bagatellisescha u giustifitgescha publicamain genocid u auters delicts cunter l'umanitad u
- refusa ad insatgi ina prestaziun destinada per la publicitad.

Text da la votaziun

Cudesch penal svizzer Lescha penala militar

Midada dals 18 da zercladur 1993

Art. 1

Il cudesch penal svizzer vegn midà sco suonda:

Art. 261bis

Discriminaziun
da las razzas

Tgi che appellescha agl odi u a la discriminaziun cunter ina persuna u ina grupp da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun,

tgi che derasa publicamain ideologias ch'han l'intent da discriminar u calumniar sistematicamain ils members d'ina razza, etnia u religiun,

tgi che organisescha, promova u sa participescha ad acziuns da propaganda cun la medema finamira,

tgi che discreditescha u discriminescha publicamain cun peds, scrittiras, maletgs, gests, violaziuns u en altra maniera ina persuna u ina grupp da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun en ina moda e maniera che cuntrafa a la dignitad umana u snega, bagatelisescha fermamain u prova da giustifitgar cun in da quests motivs il genocid u auters delicts cunter la dignitad umana,

tgi che offrescha prestaziuns a la publicitad e refusa ina tala ad ina persuna u ad ina grupp da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun,

vegn punì cun praschun u cun fallonza.

Art. 2

La lescha penala militar vegn midada sco suonda:

Art. 171c

Discriminaziun
da las razzas

Tgi che appellescha agl odi u a la discriminaziun cunter ina persuna u ina gruppa da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun,

tgi che derasa publicamain ideologias ch'han l'intent da discriminar u calumniar sistematicamain ils members d'ina razza, etnia u religiun,

tgi che organischescha, promova u sa participescha ad accziuns da propaganda cun la medema finamira,

tgi che discreditescha u discriminescha publicamain cun plets, scrittiras, maletgs, gests, violaziuns u en altra maniera ina persuna u ina gruppa da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun en ina moda e maniera che cuntrafa a la dignitad umana u snega, bagatelisescha fermamain u prova da giustifitgar cun in da quests motifs il genocid u auters delicts cunter la dignitad umana,

tge che offrescha prestaziuns a la publicitad e refusa ina tala ad ina persuna u ad ina gruppa da persunas pervi da lur razza, etnia u religiun,

vegn punì cun praschun u cun fallonza.

Art. 3

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il cussegl federal fixescha la data da l'entrada en vigur.

PP
SPED. POSTALA

Spediziuns enavos a la
controlla d'abitants da
la vischnanca

Recumandaziun a votantas e votants

Il cussegl federal ed il parlament recumondan a votantas e votants per ils motivs allegads da vuschar ils 25 da settember 1994 sco suonda:

- **GEA** al conclus federal dals 18 da mars 1994 davart l'abrogaziun da la reducziun dal pretsch da granezza svizra per far paun or da las entradas dal dazi
- **GEA** a la midada dals 18 da zercladur 1993 dal cudesch penal svizzer e da la lescha penala militar (scumond da la discriminaziun da las razzas)